

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Ignominiosa nuditate virtutum, quæ est in sæculo. Cap. viij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

hostem tamquam fidelem amicum sequuntur, qui eos, non in Samariam inferat, sed in gehennam locum tormentorum detrudat.

Indic. 13. 31.

1. Cor. 8. 4.

Gen. 31. 30.

Psal. 113. 5.

Eccles. 5. 4.

ibid.

Gregor. hom. 32. in Euang.

Isa. 5. 8.

1. Cor. 3. 19.

Iob. 5. 13.

Psal. 93. 11.

Psal. 106. 10.

Bern. ser. 5. in vig. nat. Dom.

Quo tempore non erat Rex in Israël: sed vnus quisque, quod sibi videbatur, faciebat.] Michas stultus erat, & insipiens, qui Teraphim colebat, id est, Idolum adorabat, quod nihil est, vt inquit Paulus. At hoc nihilum sibi furto sublatum esse peruidit, & Idoli absentiam desess, vocibus & gemitibus totam regionem impleuit. Verum insipientiores sunt peccatores, qui non vanum Idolum: sed verum Deum, qui cælum, & terram implet, criminibus sublatum sibi non lugent, neque eius absentiam incredibilem, vtique calamitatem non sentiunt. Laban quoque stultus erat, & tamen fallorum Deorum iacturam dolens, qui nõ sunt dij, generum itinere septem dierum insequitur, vt Deos suos recuperet, qui oculos habent, & non vident, pedes, & non ambulant, nec clamant in gutture suo.] Sed quantò stultiores mundani, qui omnipotentis Dei iacturam non dolent, cuius oculis illuminantur, voce erudiuntur, manu potenti sustententur, neque vt illum inueniant, atque possideant, vsque ad se ipsos properare festinant: Verè stulti, qui aternam damnationem incurrunt, gratiam perdunt, charitatem amittunt, virtutes dilapidant, felicitatem perpetuò duraturam consumunt, & leti, atque h. lares dicunt: Peccaui, & quid mihi accidit triste?] Quasi non esset miserimum tantis malis se subdidisse, & tanta bona dilapidasse. Quasi altissimus non esset patiens redditor. Quasi non esset verum, quod misericordiã, & ita ab illo citò proximã, & in peccatores respicit ira illius.] Verè stulti, quos demones exerceant, sicut Philistæi ducem inclytum Samson, & sicut Chaldæi Sedechiam exacerant, vt nec ignominiosam occupationem mouendi molam tam inutilium laborum aspiciant, nec ingressum in Babyloniam confusionem aduertant.

Non sanè quid homines sciant à mundo eruditi. Sciunt sua retinere (vt inquit Gregorius) aliena rapere, si possunt, concupiscere, si non possunt.] Sciunt sibi ipsis superbe considerare, ceteros verò contemnere, & asperrari. Sciunt vacare gulæ, indulgere vino, operam nauare luxuriæ. Sciunt aurum, & argentum querere, vestes pretiosas, & delicatas inquirere, & vt est apud Isaiam, agrum agro copulare vsque ad terminum loci, ac si soli in medio terræ essent habitaturi.] Sciunt inimicitias exercere, similitates fouere, innocentiam à se, simplicitatem, & fratrum charitatem ablegare. Sciunt pro rebus vilissimis, pro primis sedibus, pro honorificis titulis, pro honoribus, & dignitatibus, vsque ad sanguinem decertare. Sed hoc scire, nescire est. Hæc omnia fatuitas, inscitia, & ignorantia sunt. Quoniam sapientia huius mundi, stultitia est apud Deum. Scriptum est enim: Comprehendam sapientes in astutia eorum.] Et iterum: Dominus nouit cogitationes sapientum quoniam vanæ sunt.] Non ergo habebas, o anima, qui te in seculo sale sapientiæ condiret, vt solidareris, & virtutibus perfruereris, sed vt insipientior efficereris, qui te errorum, atque ignorationis condimento fedaret.

Certe sapientia, & diuinæ legis cognitio, illa præfertim, quæ ad praxim dirigitur, & sal est, & lux est. Sal, quia à corruptione seruat, & putredinem vitiorum auertit; & lux, quia falsas mundi opiniones pellit, & notitia diuinorum madorum illuminat. Sed nos, dum in seculo vitam egimus, non in luce, sed in profunda caligine versabamur, sedentes in tenebris, & in vmbra mortis, vineti in mendacitate, & ferro.] An non cuique nostram (inquit Bernardus)

caliginosa nox erat, cum tamquam sine Deo in hoc seculo viueremus, cum ambularem post cœcupiscentias nostras, cum sectaremur carnis illecebras, cum obtemperarem desideriis secularibus, cum exhiberemus membra nostra arma iniquitatis peccato, cum seruiremus iniquitati ad iniquitatem, in quibus nunc erubescimus, tamquam operibus tenebrarum. Qui dormiunt enim, nocte dormiunt (Apostolus ait) & qui ebrij sunt, nocte ebrij sunt.] Hæc Bernardus, Dicamus igitur nunc, quod in malo peccatores postmodum dicturi sunt: Errauimus à via veritatis, & iustitiæ lumen non luxit nobis, & sol intelligentiæ non est ortus nobis.] Dic, & tu, o anima religiosa, Erraui sicut ouis, quæ perit, & dum te errasse & ignorasse in seculo confiteris, manifestè dicis, te sale non fuisse salitam, nec scientiæ sapore fuisse conditam.

1. Thes. 5. 7.

Sapient. 5. 6.

Psal. 118. 176.

De ignominiosa nuditate virtutum, quæ est in seculo.

CAPVT VIII.

Vt in tenebris ambulat, & in medijs noctibus suas actiones efficiunt, nihil curat, si nudi, & vestibus spoliati incedat, aut si à quopiam sine debito cultu corporis videantur. Nox enim ipsa pro vestimento est, & tenebræ locum tegumenti obtinent, dum eorum, qui astant, aspectu impediunt. Lux verò minimè nuditatem permittit, quæ omnia detegens, & oculis præsentium obiciens, nos tãgit verecundia, vt & corpora nostra operiamus, & pro ratione status, aut dignitatis decenter induti ambulemus. Hoc insinuauit Paulus Romanis Christi Saluatoris aduentum annuntians. Nox præcessit (ait) dies autè appropinquauit: abiiciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis, sicut in die, honestè ambulemus. Illos, & nos admonens, vt si in nocte culpæ, vel infidelitatis, humanum genus quasi nudum, ac minus honestum incedebat: iam in die fidei & gratiæ, & splendidis operimentis indutum, & vt diem splendidissimum, & omnibus conspicuum decet, honestum, & decorum appareat. Diei namque (vt notauit Beatus Thomas) duo videntur congruere, honestas, & labor: honestas, vt quisque studeat se componere, vt aliis honestiùs se offerat: labor autem, ne otio torpès iaceat, sed erectus, & strenuus ambulet, & aliquid suæ salutis necessarium operetur. Cum ergo seculum nox quædam sit (vt testatur Ambrosius) & sanè nimis tetra, & obscura, cui vt dictum est, lux sapientiæ deficit, hinc ortam habet aliud malum seculi, quod mundani in eo tamquam in nocte, nudi, & spoliati indumentis incedant. Quare Dominus illis verbis, quæ animæ mundanæ dixit: Neque sale es salita, ista sequentiã adicit: Neque inuoluta pannis.] Ac si exprobraret illi, cum in nocte mundi sapientiæ lux tibi non affluerit, nada ambulas, & ignominia plena, nec fuit qui curaret te pannis obtegere, aut vestibus amicare.

Rom. 13. 12.

D. Tho. in cap. 13. ad Rom.

Amb.

Hi panni, siue istæ vestes, quarum decore, & protectione anima mundana caret, virtutes sunt. Vnde Paulus: Induite vos sicut electi Dei sancti, & dilecti, viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatem, modestiã, patientiam. Apertum est autem, quod non nisi vestes induimus, & illis ad honestatè, & fomentu circûdamur. Et innocens Iob de istis indumentis gloriatur, dicens: Iustitia indutus sum, & vestiui me sicut vestimèto, & diademate iudicio meo.] Innocentiã, & animæ puritatè iudiciu suum vocas, quia sicut vestimèto ex omni parte circûdamur, ita ille (vt ait Greg.)

3. Colos. 3. 2.

Iob. 39. 14.

Greg. 19. mor. 12.

Bern. ser. 1. de ann. nati.

Psal. 84. 11.

Ambros. 9. in Luc. c. 1.

Psal. 44. 10.

Basil. in Psal. 44.

Colos. 3. 10.

Iob. 1. 31.

Aug. 13. de civit. Dei c. 13. tom. 5. lib. 11. de gen. ad lit. c. 1. tom. 3.

iustitia vestiebatur, quia se vndique bono opere protegebat, & nullā partē actionis suæ peccata nudam relinquebat. Pulchrę profectō vestes, quibus primus parens noster Adam ē manibus sui creatoris exiuit indutus. Præclare enim dixit Bernardus: Videre mihi videor, dilectissimi, quatuor virtutibus his amictum primum hominē, ab ipso suæ creationis exordio, & (vt propheta meminit) vestimento salutis indutum.]

Per quatuor autem virtutes, misericordiam, & veritatem, iustitiam & pacem intelligit. De quibus regius vates concinuit: Misericordia & veritas obuiauerunt sibi, iustitia, & pax osculatæ sunt. Istum amictum, istam splendidam vestem, istam stolam nuptialem, virtutem scilicet, & innocentiam dederat illi Deus, quam vtiā nō inobedientia fēdasset, peccato dilacerasset, incuria perdidisset, quia ea nūc nos operiremur, & tamquam quibusdā armis lucis ab aduersarij protegeremur incurisib⁹. Decore vestes, quas Saluator noster suo asello imponi præcepit, vt his operimentis adornatus, sibi vcturæ exhiberet oblectam. In Scripturis diuinis (inquit Ambrosius) plerumque vestimēta virtutes sunt, quæ gentium duritiam in aliquantulam propria quoque virtute molliant, vt inoffensa vcturæ felicitis obsequia Christo Domino, sedulis affectibus exhiberent.] Has tu vestes, o anima mea, tibi compara, hæc indumenta habere procura, vt appareas spōsa Dei tui in vestitu decorato, circūdata varietate.] Hic namq; vestitus, hæc operimenta varietate cōtexta, non corporalia, sed spiritalia sunt, non corporeis oculis aspiciuntur, sed oculis mētis videntur, non corpus operiunt, sed mētem, partem vtiq; nostri preciosiorē amicitū. Quod in hæc verba testatur Basilus. Quin & simbrij aureę, quibus tota est circumamicta anima talis, & variegata, vtiq; in intimis sunt reposita. Nec tu quidquam quæras in externo isto auro, aut variegato corporis amictu, magis cultum quemdam mihi hīc insinuat intellige, qui dignus sit cohonestare, ac redimere hominem, qui ad sui conditoris imaginem creatus est. iuxta verbum Apostoli: Exuti veterem hominem, & induti nouum, qui renouatur ad agnitionem secundam imaginem sui conditoris. Et qui induit se viscera misericordiæ, bonitatem, humilitatem, lōganimitatem, mansuetudinem: talis interiori amiculo redimatus est, & secundam interiorem hominem probē adornatus, & excultus.]

Virtutes itaque vestes animæ sunt: Nam sicut vestis non est aliquid naturale nobiscum exortēs, (Nudus enim egressus sum de vtero matris meæ, inquit Iob, & nudus reuertar illuc) sed extrinsecus corpori adherens: ira virtus non est cognata homini in iniquitatibus concepto, & in peccatis in lucē edito, sed Dei munere, labore nostro cooperatē cōquisita. Vestis ad operendam nuditatem, & fouendum corpus inuēta est: & virtus, vt ignominiam nostram cooperiat, data est, & vt animam defendat, & foueat. Et si illa corpus exornat, & aliquando hominis, aut statum, aut munus, aut dignitatem demonstrat: hæc mentem venustat, & quis sit iustus, & Dei filius conuenienter ostendit.

Sed istis vestibus animam in mundo viuentem, & mundo deditam, non operiti in illa primorum patrem ignominiosa nuditate adumbratum inuenio. Simul atque peccarunt, se nudos, & vestibus spoliatos esse conspicunt, de nuditate erubescunt, quia statim hostem, cui subdi ingēs infamia est (vt notat Augustinus) scilicet rebellionem carnis perferunt, & folia ficus, indicia inobediētiæ, in operimentū contexerunt. Ista vestimēta ignominia plena, nuditatem verō innocentia, ac sanctitatis, nobis filijs suis, iuro

A hereditario reliquerunt. Cui nuditati, vt genus humanum subueniret, tamquam insipiens, & ignorās, non innocentiam amissam, vestem quidem pulcherrimam, recuperare contendit, sed induit maledictionem, sicut vestimentum, id est, vitam pessimam, innumeris peccatis cōtextam, & intrauit malicia sicut aqua in interiora eius, & sicut oleū in ossibus eius.] Hæc est sicut vestimētum, quo operitur, & sicut zona, qua semper præcingitur.] Hoc indumentum filiorum Adam mundus, ne rumpatur, nec veterascat, quantum potest, conseruat: aliud verō innocentia perditæ, ne iterum induamus, constanter vetat. Nititur profectō conseruare illud primum nequitia vestimentum, & ita quæcumque a sæculo accepisti, o homo, falsis bonis te vestiebant, & veris, ac non perituris bonis te nudabant. Vide quid tibi mundi ministri dederunt, & a quibus bonis te spoliarent. Ab atavis tuis honorem, & sanguinis ingenuitatem recepisti, qua superbiebas; a parentibus diuitias, quarum vsu & abundantia, libidine diffuebas, a seruis, & mancipijs exquisita obsequia, quibus otio torpebas; a fratribus & consanguineis audaciam, qua proximis irritabas; ab amicis adulationis verba, quæ audiens te ipsum ignorabas; a fortunis, & possessionibus, curas & sollicitudines, quæ cum te totum absorberent, cœlestia, & aeterna non respiciebas. Omnes sodales & cognati tui huic desiderio intenti erāt, vt corpore bene valeres, vt auro, & gemmis ditesceres, vt honoribus, & deliciis afflueres, vt aliquam dignitatem consequereris: Nullus autē curabat, vt animo incolumis esses, virtutibus ornareris, & veram summamq; dignitatem, scilicet Dei amicitiam, comparares. Vicerat enim amor carnis (vt Hugo de sancto Victore ait) reuertentiam creatoris. Quid est hoc, nisi quod omnis mundus, & vniuersi affectus eius cooperiebāt te vitijs, inordinatis affectibus, peccati occasionibus, vt nūquam veterem hominē exueres, & vestem ignominia nouam, & recentē custodires?

Perpende autem nunc, quam nō fueris in sæculo inuolutus virtutum pannis, nec iustitia vestimentis indutus. Ista vestes salutis in officina primū penitentia fiunt, in taberna contritionis venduntur. Contritio vera est, quæ peccatorum maculas lauat, vt his sordibus loti, indumentis preciosis virtutum nos induat. Illa est, quæ indumenta ista pulcherrima, non corpori, sed animo adaptat, & pura, atque illibata conseruat. Quare egregiē Bernardus. Scindamus corda nostra, dilectissimi, quatenus integra, proinde vestimenta seruemus. Vestes enim nostræ virtutes sunt: Bona vestis charitas, bona vestis obedientia est Beatus, qui custodit vestimenta hæc, & vt non ambulet nudus. Denique, beati quorum tecta sunt peccata.] Etenim charitas operit multitudinem peccatorum.] Scindamus corda, vt hæc vestimenta integra seruemus, quemadmodum integra seruata est tunica Saluatoris.]

E Si autem in sæculo mentis compunctionem non habuisti, quia aqua non es lotus in salutē: quid mirū si non fueris virtutum pannis coopertus, nec pretioso bonorum habituum indumento contactus? Sed si forte aliquando in penitentia officinam ingressus es, & vi lachrymarum persulfus, contractas peccatorum maculas diluisti, & benignitate Domini fuisisti stola gratiæ, ac virtutum indumentis ornatus, quis cogitare sufficiat, quanta sollicitudine mundus te iterum exuat, & spoliat, & hæc vestimenta salutis abrumpat? Si abstinerē volebas, & cibo, ac potu moderatē vti, vt motus carnis comprimeres, & praua desideria refrænares, statim offert conuiuia, & epulus cognatorum, quibus

Psa. 108. 16.

Hugo. lib. 3. de vici. mundi.

Bern. ser. 2. quadrag. 36.

Psal. 31. 1.

1. Petr. 4. 8.

inuitantibus, & rogantibus, agrestis hominis effect non condescendere, & si conuiuas, difficile admodum est gulae & ventri non indulgere. Si pudicitiae ac castitatis munditiam optabas, ingerit oculis puellarum formas, mulierum pulchritudinem, quam videas, quam cogitatione voluas, cuius igne emollitus in praua desideria dissoluaris, & telo illicitae delectationis confixus intereas. Si charitatis iura seruare decreuerat, & nihil Deo ingrati, aut proximo aduersum committere sollicitudinum ventis conceptum ignem extinguere curat, & malorum iniuriis tibi illatis à proximorum amore seiungere: patientiam rebus aduersis impetit, iustitiam amore rerum terrenarum impugnat, & breuiter, quamcumque virtutem vi oppositi vitij, & magnitudine occasionum elidit.

Sed orationis, aut sanctae lectionis praesidio voluisti tuam mentem munire, & ad coepta desideria reuocare, tunc negat locum quietum, & sequestratum, in quo deberes lectioni, aut orationi vacare. Vel saltem tot impuris cogitationibus, tot vanis recordationibus, tot superfluis rerum agendarum curis animam turbat, vt suauitatem nullam, & vix aliquem fructum ex occupatione tam vtili valeas percipere.

Tandem, tam difficile est in saeculo vestem innocentiae, & virtutis seruare, quam inter flammam ignis non vri, inter animalia venenata non infici, inter cuneos hostium inemem non laedi, & in medijs fluctibus, & maris saeuientis procellis nullum motum, neq; agitationem sentire. Quis enim (vt inquit Ambrosius) inter tot passiones huius corporis, inter tantas illecebras huius saeculi, tutum atq; intemeratum seruare potest vestigiū? Respexit oculus, & sensum mentis euerit, audiuit auris, & intentionem inflexit, inhalauit odor, & cogitationem impediuit, os libauit, & crimen reddidit tactus corripit, & ignem adoleuit: Intrauit mors per fenestras (dixit Propheta.) Fenestra tua est oculus tuus; si videris mulierem ad concupiscendum, intrauit mors; si audias sermones meretricis, intrauit mors; si luxuria sensus tuos capiat, penetrauit mors. Simile omnino scripsit Bernardus. Mundas (ait) circumcingit, & obsidet me vndique, & per quinque portas, videlicet per quinque corporis sensus, scilicet, visum, auditum, gustum, odoratum, & tactū sagittis suis me vulnerat, & mors intrat per fenestras meas in animam meam Respicit oculus, & mentis sensum auertit; audit auris, & intentionem cordis inflectit; odoratus cogitationem impedit; os loquitur, & fallit, per tactum ardor libidinis pro aliqua parua occasione excitatur, & nisi illic respiciatur, subito totum corpus occupat, vrit, & incendit. Primò carnem cogitatione modicum titillat, deinde delectatione turpi mentem maculat, & ad extremum per consensum prauitatis sibi mentem subiungat.

Vides ergo, o homo, quam difficile sit in saeculo, non dico iam pannis virtutum inuolui: sed hos panes (si aliquando eos coparasti) non perdere & integros, atque illibatos seruare: sicut enim infantes recenter nati, & in terra proiecti, soliq; & sine custodia relictī, mille exponuntur periculis, non solum, vt bestia aliqua eorum panes discerpant, sed vt canis illos mordeat, sus laceret, aut equus conculcet: ita & tu iactatus super faciem mundi huius expositus eras, vt trita, quae numerat Apostolus Ioannes te mundi mala disperderent, nempe, vt concupiscentia carnis proscinderet, concupiscentia oculorum distumperet, & superbia vite contereret. Paratus eras, nō quidem, vt te pia nux, congregatio bonorum attolleret, quae infantuli imbecillitate sapientiae lacte, & piarū actio-

num micis educaret, sed vt mulier illa circumdata purpura & coccino, & inaurata auro, & lapide pretioso, & margaritis, quae (auctore Richardo Victorino) est multitudo malorum, suo gremio susciperet & poculo aureo pleno abominationis, & immunditia fornicationis, te potaret, quo inebriatus, neque tuam nuditatem, & paupertatem agnosceres, neque iniquitatum praecipitia timeres. Non habuisti ergo in terra Chanaan, in mundo patria tua, neque qui te sale sapientiae saliret, nec qui pannis virtutum, & bonarum actionum obuolueret.

Quam sit homo praesidiis ad bonum destitutus in saeculo.

CAPVT IX.

X his quae diximus satis aperte conspicitur quam sit homo in saeculo omnibus adiuuentis ad bene, sancteque viuendum destitutus, ac destitutus. Licet enim multa auxilia ad studiosam vitam seculam percipiat, vt sunt sacramenta, exhortationes ministrorum Dei, inspirationes internae, exempla aliquorum bonorum, qui tamquam lucernae ardentes lucent in caliginoso loco, & alia huius generis: tamen haec non mundus suppeditat, sed Deus misericordia commotus offert mundo, ne funditus pereat. Vnde Augustinus optime. Malum desertum (& quidem de mundo loquitur) horribile, & timendum, & tamen Deus misertus est nostri, & fecit nobis viam in deserto, ipsum Dominum nostrum Iesum Christum, & fecit nobis consolationem in deserto mittendo ad nos praedicatorum verbi sui, & dedit nobis aquam in deserto, implens Spiritu sancto praedicatorum suos, vt fieret in eis fons aquae saluetis in vitam aeternam. Et ecce habemus hic omnia, sed non sunt de deserto: Ergo proprietatem deserti prius commendauit Psalmus, vt & cum audisset, in quo malo esses, si quas hic habere posses consolationes, vel fociorum, vel viae, vel aquae, nō tribueres deserto, sed illi qui te visitare dignus est in deserto.

Quemadmodum ergo, si vir diues, & nobilis pretiosos, & bene paratos cibos mittat in carcerē, ibiq; magnificum vinctis conuiuium instruat, vt in die Paschae gaudeant, & epulentur, nemo dicit illam ciborum praeparationem esse propriam, ac debitam carceri, & ergastulo malefactorum, sed ab alio sine vilo debito missam, in eorum leuamen, qui vincti, & compediti tenerentur: ita dona caelestia, quae misericordiarum pater mittit saeculo, & viuentibus in illo, nō sunt bona saeculi: sed aliunde asportata, in hominum mundanorum subsidium. Quod adeo verum est, vt sicut aquae dulces fluminum, intrantes in mare, natiuam suauitatem deserentes amarescunt, ita haec dona Dei mundanis praerogata, ipsorum culpa, non raro suam efficaciam amittant. Ministratur illis penitentia, nec redeunt ad cor, quia eam sine debita dispositione recipiunt. Ministratur panis angelorum, nec roborantur, nec crescunt, quia, aut mortui comedunt, & peccato graui subiecti, aut eo pane omnino tepide distracti, & sine reuerentia, & amore vescuntur. Audiunt verbum Dei, illud emolliēs ferrū, & coterēs petras, illud viuū, & efficacē, & penetrabilius omni gladio accipiti, & si illos percutiat, murmurat, coqueretur, & praedicati minas intetāt. Circuueniamus (inquit) iustū, quoniam inutilis est nobis, & contrarius est operibus nostris, & improperat nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata disciplinae nostrae. Si vero suauiter moncat, & molliter attrahat, dicētis artificium laudant, eloquentiam admirantur, sed vitam non mutant, nec

Apoc. 17.
Richard.
in Apoc.
9.

Aug. in
Psal. 62.
hom. 8.

Ambr.

Jerem. 9.
21.

Bern. lib.
mudis. c.
14.

1. Ioan. 2.
16.

Hebra. 4.
12.

Sap. 2. 12.